

Social stressors and their association with psychosomatic problems among adolescents: Implications for school social work

Avhandling av Victoria Lönnfjord, fil. dr i socialt arbete, institutionen för sociala och psykologiska studier, Karlstads universitet, Karlstad.
E-post: victoria.lonnfjord@kau.se

Det övergripande syftet med denna avhandling var att undersöka associationer mellan sociala påfrestningar relaterade till familjen, skolan och individen och ungdomars psykosomatiska besvär samt undersöka vilka faktorer som kan tänkas påverka styrkan mellan dessa associationer. För att samla in data till de fyra studierna som inkluderas i denna avhandling användes en tvärsnittsdesign. Data samlades in med hjälp av enkäter bland 3764 ungdomar som var mellan 13 och 15 år. Multinomial logistisk regression användes för att analysera associationer mellan sociala påfrestningar relaterade till familjen, skolan och individen och självrapporterade psykosomatiska besvär. Rasch-analys användes för att psykometriskt utvärdera mått som använts i studierna (II-IV) och som huvudanalyismetod i studie I för att bedöma de psykometriska egenskaperna för den svenska versionen av General Self-Efficacy Scale. Skolrelaterade påfrestningar som visade signifikanta associationer till ungdomars självrapporterade psykosomatiska besvär var press från skolarbete, elevers uppfattning om skolpersonalens arbete mot mobbning och utsatthet för mobbning. Familjerelaterade påfrestningar som visade signifikanta associationer till ungdomars självrapporterade psykosomatiska besvär var boendesituation, föräldrars arbetslöshet, samt föräldrars krav på skolprestationer. Faktorer relaterade till individen som visade signifikanta associationer till psykosomatiska besvär var att ha en funktionsnedsättning och/eller långvarig sjukdom, lägre grad av tilltro till sin egen förmåga samt ungdomars egna krav på skolprestationer. Kön påverkade styrkan i associationen mellan tilltro till den egna förmågan och psykosomatiska besvär. Slutsatser är att skolkuratorer bör fokusera på att stärka elevers tilltro till sin egen förmåga samt arbeta med aspekter så som elevers press relaterat till skolarbetet samt krav på bra skolprestationer. Dessutom behövs ett särskilt fokus på flickor då de tillhör en riskgrupp i vissa avseenden samt på ungdomar som bor med en ensamstående förälder eller de som bor utan sina föräldrar. Fler slutsatser är att socialt stöd från vuxna i skolan är viktigt i relation till ungdomars psykosomatiska besvär, oavsett om eleven är utsatt för mobbning eller ej. Den svenska versionen av General Self-Efficacy Scale är ett giltigt och pålitligt mätinstrument att använda bland ungdomar.

Länk till avhandlingen:

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1610491/FULLTEXT01.pdf>